

Bruselj, 26. november 2024
(OR. en)

16238/24

LIMITE

JAI 1755
MIGR 435
RELEX 1510

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Obravnavanje migracij – preučitev novih načinov za preprečevanje nedovoljenih migracij in boj proti njim

Spodbujanje držav članic k izmenjavi mnenj o „novih in inovativnih“ rešitvah na področju migracij je glavna prednostna naloga med madžarskim predsedovanjem. Zato je predsedstvo, začevši z neformalnim srečanjem ministrov in ministric za pravosodje in notranje zadeve 22. julija 2024, začelo vrsto razprav o možnih inovativnih pristopih na področju migracij, s posebnim poudarkom na krepitvi ukrepov Evropske unije (EU) na področju zunanje razsežnosti migracij in potrebi po močnejši politiki vračanja. V zvezi s tem je Coreper 16. septembra izčrpno razpravljalo o tem, kako povečati učinkovitost sistema EU za vračanje, kar je pokazalo zavezo držav članic, da bodo hitro obravnavale vse zadevne vidike. Med to izmenjavo je več držav članic omenilo „vozlišča za vračanje“ kot eno od možnih „novih“ rešitev, ki bi jih bilo treba nadalje preučiti.

Ministri in ministrice so se na seji Sveta za pravosodje in notranje zadeve 10. oktobra 2024 dogovorili, da bi moral pregled sedanjega pravnega okvira za vračanje omogočiti morebitne inovativne rešitve, kot so „vozlišča za vračanje“. Poudarili so, da bi morali izvedljivost teh rešitev skrbno preučiti strokovnjaki, pri tem pa bi bilo treba zagotoviti popolno skladnost s pravom EU in mednarodnim pravom ter trdno zavezanost spoštovanju temeljnih pravic. Strateški odbor za priseljevanje, meje in azil (SCIFA) je na seji 14. novembra 2024 opravil strateško razpravo o konceptu „vozlišč za vračanje“, da bi preučil operativne vidike. Namen razprave je bil preučiti ključne predpogoje in zaščitne ukrepe, povezane s tem konceptom. Razprave se bodo nadaljevale na strokovni ravni, da bi analizirali tehnične in pravne vidike koncepta, da bi usmerjali nadaljnje delo na tem področju.

Poleg tega bo na seji Coreperja 11. decembra potekala začetna razprava, povezana s prihodnjo revizijo *koncepta varne tretje države*.

Vzporedno s temi razpravami o inovativnih rešitvah je Coreper 30. oktobra razpravljal o prostovoljnem vračanju sirskih beguncev na podlagi delovnega dokumenta Komisije, ki mu je v začetku decembra sledil neformalni delovni zajtrk z UNHCR in Mednarodno organizacijo za migracije.

Ker so nedovoljene migracije v Evropo še vedno resen izziv, ki ga še zaostrejuje številni temeljni vzroki, smo priča veliki spremembi politike v Evropi, ki daje nov zagon našemu delu. Jasen signal za to spremembo je mogoče opaziti v sklepih Evropskega sveta z dne 17. oktobra 2024, v katerih je poudarjeno, da „*bi bilo treba preučiti nove načine za preprečevanje nedovoljenih migracij in boj proti njim...*“¹.

Predsedstvo želi poudariti, da so za uresničitev nekaterih „novih“ rešitev v praksi potrebne številne pobude na področju zunanje razsežnosti migracij, hkrati pa se je treba izogibati nenamernemu ustvarjanju novih migracijskih poti ali dodatnemu bremenu za države članice EU. Pri teh prizadevanjih je ključnega pomena razvoj novega in poglobljanje obstoječega sodelovanja z našimi partnerskimi tretjimi državami izvora in tranzita. Je sestavni del trajnostnega procesa izvajanja in bistveni element za znatno zmanjšanje števila nezakonitih odhodov ter nadaljnje izboljšanje položaja migrantov, prosilcev za azil in beguncev čim bližje njihovi izvorni državi.

¹ Doc. 25/24 – Zasedanje Evropskega sveta (17. oktober 2024) – sklepi.

Predsedstvo je trdno prepričano, da bi morala vsaka izvedljiva „inovativna“ rešitev temeljiti na skupnih ciljih, skupnih prizadevanjih in medsebojnem zaupanju v skladu s pristopom Ekipe Evropa ter zagotavljanju podpore tudi večstranskih in regionalnih institucij. Možnosti za kakršno koli rešitev bi bilo treba tudi najprej analizirati z vidika praktične izvedljivosti, da bi se o njih lahko dogovorili z določeno tretjo državo partnerico. Ta načela bi morala služiti kot vodilni okvir za naše tekoče delo, ki lahko vključuje razvoj celovitega „nabora orodij“, v katerem bodo opisani instrumenti, ki so nam na voljo za izpolnjevanje naše skupne odgovornosti skupaj s partnerskimi tretjimi državami. Ukrepi, katerih cilj je olajšati in omogočiti sodelovanje naših partneric, ki so pripravljene sodelovati pri izvajanju „novih“ pobud, bi morali temeljiti na uporabi vseh ustreznih politik, instrumentov in orodij EU, vključno z diplomacijo, razvojem, trgovino in vizumi, pa tudi dvostranskih orodij posameznih držav članic v duhu Ekipe Evropa. Uporabiti bi bilo treba tudi ukrepe, kot so okrepljena podpora pri reintegraciji, pomoč pri prostovoljnem vračanju migrantov brez urejenega statusa, ki prebivajo v partnerski državi, v njihove izvirne države, prostovoljna preselitev, namenska krepitev zmogljivosti in tehnična pomoč, zakonite poti v skladu z nacionalnimi pristojnostmi in operativno sodelovanje (tudi s sodelovanjem ustreznih agencij EU). Poleg tega bi morali biti v ta „nabor orodij“ vključeni tudi spodbujanje prostovoljnega vračanja ter krepitev našega sodelovanja z UNHCR in IOM ter drugimi ustreznimi organizacijami.

Vprašanja za ministre in ministrice:

- 1) *Ali se strinjate, da moramo vzporedno s tehničnim delom na področju inovativnih rešitev opredeliti sklop politik, instrumentov in orodij EU („nabor orodij“), da bi zagotovili njihovo usklajeno uporabo, s čimer bi povečali naš skupni vpliv in zmanjšali breme za partnerske tretje države, ki so pripravljene sodelovati pri izvajanju „inovativnih rešitev“, povezanih z migracijami?*
- 2) *Kateri ukrepi bi po vašem mnenju morali biti del tega celovitega „nabora orodij“?*